

REKTOVAJİNAL FİSTÜL

Burcu AYDIN BOYAMA¹

RECTOVAJİNAL FİSTÜL

Rectovajinal fistül (RVF) kalın bağırsağın son kısmı rektum ile vajen mukozası arasında anormal bir epitelyal bağlantının oluşmasıdır. RVF'ler aslında anovajinal fistüller olup, tüm anorektal fistüllerin %5'ten azını oluşturur (1). RVF istenmeyen bir durumdur. Bu durum hastalarda asemptomatik olabildiği gibi birçok hastada istsiz vajen içerisinden gaz ve gayta çıkışı, kötü kokulu tekrarlayan vajinal akıntı şikayetleri olabilir ve seksüel, sosyal ve psikolojik sorunlara yol açması bakımından önemlidir. RVF tanısı konulduktan sonra tedavi edildiği takdirde hastanın yaşam kalitesi ciddi şekilde olumlu yönde düzelmektedir. Ancak en iyi tedavilerden sonra bile nüks ihtimali vardır. Bu yüzden tanı konulduktan sonra en doğru şekilde tedavi edilmelidir.

ETİYOLOJİ

RVF genellikle tramva sonucu ve özellikle doğum tramvalarına bağlı ortaya çıkar (1,2,3). Zor doğum, iri doğum ve özellikle de vakum veya forseps kullanımı bu olayı tetikler. Operatif vajinal

doğumlarda 3. ve 4. derece perineal yırtık oluşması fistül oluşma riskini arttırır. RVF'nin 2. en sık sebebi inflamatuvar bağırsak hastalıklarıdır. Yapılan çalışmalarda Crohn hastalarında %9,8 ve ülseratif kolit hastalarında %3,6 RVF geliştiği bildirilmiştir (4). Doğum sırasında oluşan perineal yırtıkların uygun onarılmaması halinde de yine oluşan enfeksiyonlara bağlı olarak RVF görülebilir. Değişik serilerde vajinal doğum sonrası RVF gelişme oranı % 0.0001-0.1 arasında (ortalama %0.1 civarında) bildirilmiştir. (1,3,4,5). Yine rektum üzerine uzun süre yapılan bası nekroza sebep olup fistül oluşturabilmektedir. RVF rektal ve pelvik cerrahiler sonrası yaralanma veya sekonder enfeksiyon sonucu görülebilmektedir. Özellikle vajinal histerektomi, aşağı anterior rezeksiyon ve ilioanal anastomozlar RVF gelişme riski açısından risk taşımaktadır (4,6,7). Rahim, vajen, serviks ve rektum kanserlerinde kansere yada uygulanan radyoterapiye bağlı RVF oluşabilir. Sıklıkla görülmesi de ilişki sırasında zorlanmaya bağlı gelişen tramvalarda da RVF gelişebilir. Tablo 1'de RVF gelişimi için risk faktörleri sıralanmıştır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Medipol Üniversitesi Esenler Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, ORCID iD: 0009-0006-8948-5113

KAYNAKLAR

1. Soriano D, Lemoine A, Laplace C, *et al.* Results of rectovaginal fistularepair: Retropective analysis of 48 cases. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol* 2001;96:75-9.
2. Corman ML, Allison SI, Kuehne JP. Rectovaginal and rectouretral fistulas: Handbook of Colon and Rectal Surgery. Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins 2002;p:184-92.
3. Rakinik J. Rectovaginal Fistula. 10 December 2003, <http://www.emedicine.com>
4. Gregorcyk SG. Rectovaginal fistulas ve rectoceles. <http://fascrs.org/displaycommon.cfm>
5. Goldabar KG, Wendel PJ, McIntire DD, Wendel GD. Post-partum perineal morbidity after fourth degree perineal repair. *Am J Obstet Gynecol* 1993;168:489-93.
6. Cooke SA, DeMoor NG. The surgical treatment of the radiation damaged rectum. *Br J Surg* 1981;68:488-92.
7. Hannaway CD, Hull TL. Current considerations in the management of rectovaginal fistula from Crohn's disease. *Colorectal Dis* 2008;10:747-56.
8. Khanduja KS, Yamashita HJ, Wise WE Jr, Aguilar PS, Hartmann RF. Delayed repair of obstetric injuries of the anorectum and vagina. A stratified surgical approach. *Dis Colon Rectum* 1994;37:344-49.
9. Dunn KB, Rothenberger DA. Rectovaginal fistula, ed: Brunicaardi FC. In: *Schwartz's Principles of Surgery*. 10th edition. 2016.
10. Moore RD, Miklos JR, Kohli N. Rectovaginal fistula repair using a porcine dermal graft. *Obstet Gynecol* 2004;104:1165-7
11. Abcarian H, Chaudry V. Gastrointestinal fistulas. In: Billingham RP *et al.* Reoperative pelvic surgery. Springer, Heidelberg. 2009;185-9.
12. Vogel JD, Johnson EK, Morris AM, *et al.* Clinical Practice Guideline for the Management of Anorectal Abscess, Fistula-in-Ano, and Rectovaginal Fistula. *Dis Colon Rectum*. 2016;59:1117-33.
13. The Clinical Practice Committee of American Gastroenterology Association. American Gastroenterology Association medical position statement: Perianal Crohn's Disease. *Gastroenterology* 2003;125:1503-507.
14. Mentefl BB, Kurukahvecioğlu O, Güner MK, Leventoğlu S, fiahin T, Aytaç B. Rektovajinal fistüllerin cerrahi tedavisi – vaka serisi. *Gazi Tıp Dergisi* 2007;18:39-42.
15. Pye PK, Dada T, Duthie G, Phillips K, Surgisis TM mesh: a novel approach to repair of a recurrent rectovaginal fistula. *Dis Colon Rectum* 2004;47:1554-56.
16. Lowry AC, Thorson AG, Rothenberger DA, *et al.* Repair of simple rectovaginal fistulas: Influence of previous repairs. *Dis Colon Rectum* 1988;31:676- 78.